

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 19. Rok: 2026 Číslo: 03.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Cirkev uchováva poklad Božieho Slova (Z myšlienok pápeža Leva)

Dnes sa zamýšľame nad vzťahom medzi Svätým písmom a Tradíciou. Ako východisko si môžeme vziať dve evanjeliové scény.

V prvej, ktorá sa odohráva vo Večeradle, Ježiš vo svojom veľkom rozlúčkovom príhovore k učeníkom hovorí: *„Toto som vám povedal, kým som ešte s vami. Ale Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého Otec pošle v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal. [...] Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy“* (Jn 14, 25 – 26; 16, 13).

Druhá scéna nás zasa vedie na galilejské vrchy. Zmŕtvychvstalý Ježiš sa zjavuje učeníkom, ktorí sú prekvapení a pochybujú, a zveruje im poslanie:

„Chodte teda a robte mi učeníkmi všetky národy, [...] učiac ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“ (Mt 28, 19 – 20).

V oboch týchto scénach je zreteľná úzka súvislosť medzi slovom, ktoré vyslovil Kristus, a jeho šírením v priebehu storočí.

Cirkevná Tradícia sa rozvíja v dejinách prostredníctvom Cirkvi, ktorá stráži, vykladá a sprítomňuje Božie slovo. Katechizmus Katolíckej cirkvi (porov. č. 113) v tejto súvislosti pripomína výrok cirkevných otcov: *„Sväté písmo je napísané v srdci Cirkvi skôr, než je zapísané na hmotných nosičoch“*, teda v posvätnom texte.

V nadväznosti na Kristove slová, ktoré sme citovali, koncil vyhlasuje, že

„Tradícia apoštolského pôvodu v Cirkvi napreduje s pomocou Ducha Svätého“ (DV, 8).

Stručne povedané: „Cirkev vo svojej náuke, živote a bohoslužbe trvalo zachováva a odovzdáva všetkým pokoleniam všetko, čím je a čomu verí“.

Známy je v tejto súvislosti výrok svätého Gregora Veľkého: „Sväté písmo rastie s tými, ktorí ho čítajú.“

A už svätý Augustín tvrdil, že „jedno je Božie slovo, ktoré sa rozvíja v celom Písme, a jedno je Slovo, ktoré zaznieva z úst mnohých svätých“.

Božie slovo teda nie je skamenené, ale je živou a organickou skutočnosťou, ktorá sa rozvíja a rastie v Tradícii. Tá ho vďaka Duchu Svätému chápe v bohatstve jeho pravdy a vteľuje ho do meniacich sa podmienok dejín.

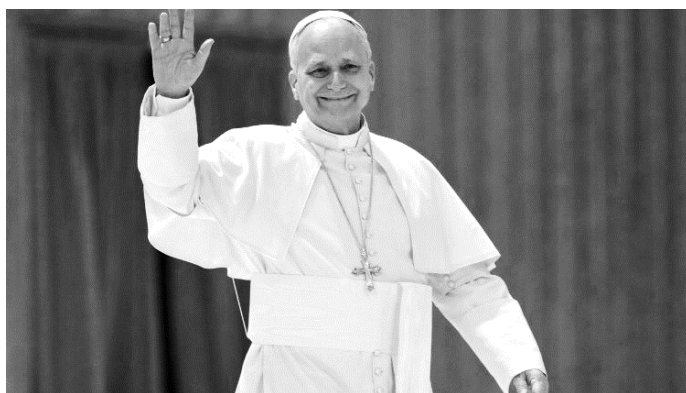
V tomto duchu je podnetné aj to, čo navrhoval svätý učiteľ Cirkvi John Henry Newman vo svojom diele *Vývoj kresťanskej náuky*. Tvrdil, že kresťanstvo, či už ako skúsenosť spoločenstva, alebo ako náuka, je dynamickou skutočnosťou, tak ako to naznačil sám Ježiš

v podobenstvách o semene (porov. Mk 4, 26 – 29): je to živá realita, ktorá sa rozvíja vďaka vnútornej životnej sile.

Apoštol Pavol opakovane povzbudzuje svojho učeníka a spolupracovníka Timoteja: „Timotej, stráž zverený poklad“ (1 Tim 6, 20; porov. 2 Tim 1, 12.14).

Dogmatická konštitúcia *Dei*

Verbum nadväzuje na tento Pavlov text slovami: „Svätá Tradícia a Sväté písmo tvoria jeden jediný poklad Božieho slova zverený

Cirkvi“, ktorý vykladá „živý učiteľský úrad Cirkvi, ktorého autorita sa vykonáva v mene Ježiša Krista“ (č. 10).

„Poklad“ je pojem, ktorý má vo svojom pôvodnom význame právny charakter a ukladá deponitárovi povinnosť zachovať obsah, ktorým je v tomto prípade viera, a neporušene ho odovzdať.

„Poklad“ Božieho slova je aj v súčasnej dobe v rukách Cirkvi a my všetci, každý vo svojich cirkevných službách a úradoch, sme povolani aj naďalej ho strážiť v jeho celistvosti ako Severku na našej ceste zložitými dejinami a ľudskou existenciou.

Siedme prikázanie

(pohľad na Desať Božích prikázaní)

Prikázanie Nepokradneš je proti akémukoľvek odcudzeniu cudzieho majetku a vykorisťovaniu druhých. Sloboda človeka je prvé dobro, ktoré je chránené siedmym prikázaním.

Prvá zásada katolíckej sociálnej náuky o vlastníctve hovorí, že majetky tejto zeme sú určené na užívanie všetkým a nikto nesmie byť vylúčeným z podielu na týchto dobrách. V knihe Genezis je napísané, že Boh zveril zem s jej zdrojmi spoločnému spravovaniu ľudstva. Z toho vyplýva, že stvorené dobrá sú určené celému ľudskému pokoleniu, čo sa nazýva všeobecné určenie dobier.

Druhá zásada katolíckej sociálnej náuky o vlastníctve hovorí, že každému človeku prislúcha právo na vlastníctvo ako jeho osobné právo na slobodu. Písmo potvrdzuje tento fakt tým, že už Kain a Ábel, keď obetovali Bohu, urobili to zo svojho prácou nadobudnutého vlastníctva.

Právo na súkromné vlastníctvo, neruší pôvodné darovanie zeme celému ľudstvu. Znamená to, že človek sa stal vlastníkom vecí, ktoré dostal od Boha, ale tieto veci má považovať aj za spoločné v zmysle osohu nielen jemu, ale aj iným.

Tretí princíp katolíckej sociálnej náuky hovorí, že žiadny človek nemá právo užívať hmotné statky bez ohľadu na

potreby blížnych alebo ich dokonca ničiť. Žiaden človek nesmie ničiť alebo zneužívať súkromný majetok na úkor všeobecných dobier patriacich spoločnosti. Čnosť miernosti chráni pred nadmernou pripútanosťou k dobrám tohto sveta.

Čnosť spravodlivosti je najdôležitejšou sociálnou etickou cnosťou. Zabezpečuje ochranu práv blížneho a robí človeka schopným rešpektovať druhých, nenadŕžať nikomu, ale byť priamym vo svojom myslení a správaní a dať ostatným, čo im náleží.

Čnosť solidarnosti umožňuje ľuďom v spoločenstve mať účasť na hmotných a ešte viac na duchovných dobrách. Solidarita pramení v láske k Bohu a blížnym. Podnecuje človeka, aby bol zodpovedným aj za blaho ostatných.

Krádež je definovaná podľa KKC ako „*neoprávnené prisvojenie si cudzieho vlastníctva proti rozumnej vôli majiteľa*“. Patrí tu nielen neoprávnené prisvojenie si cudzieho majetku, ale aj ukradnutie patentného práva, autorského práva, publikačných práv vedeckých alebo literárnych, ale aj zriaďovanie si pirátskych kópií počítačových programov, hudby a pod. Porušenia sa rovnako dopúšťa, ten, kto nespláca dlhy, alebo si ponecháva stratený majetok.

Sú však situácie, kedy možno niekomu zobrať nejakú vec, ale nepovažuje sa to za porušenie zákona. Krádež sa nepovažuje v prípade, ak sa dá predpokladať súhlas majiteľa a taktiež v prípade zjavnej a naliehavej potreby, keď jediným prostriedkom, ako uspokojiť bezprostredné a základné potreby (jedlo, prístrešie, odev a pod.), je mať k dispozícii a použiť cudzie dobrá. Tento stav, keď niekomu hrozí strata života, zdravia alebo slobody, sa nazýva prípad krajnej núdze.

Druhým prípadom oprávneného zásahu do cudzieho vlastníctva je tajné odškodnenie. Je to tajné privlastnenie vecí, ktorú niekomu dlží druhá osoba. V bežných podmienkach nie je dovolené, pretože taká prax by spôsobila verejný chaos a neporiadok. Vyskytuje sa však v situácii, keď sa niekto kvôli veľkým problémom alebo prevládajúcej nespravodlivosti nemôže obrátiť na zákon.

Podvod je zdanlivo oprávnené, ale nespravodlivé prisvojenie majetku iného človeka alebo utajené nedodržanie zmluvných podmienok. Subjektívne ľudia často nevnímajú podvod ako zlý tak jasne a neodsudzujú ho rovnako ako krádež. Je však rovnakým porušením siedmeho prikázania ako krádež.

Podvod má mnoho podôb: keď niekto pod spravodlivou mzdou požaduje za

svoje viac ako je skutočná hodnota, alebo za isté služby platí menej ako zodpovedá právu.

Rovnako tu patria praktiky ako falšovanie šekov, dokladov, sprenevera menšieho alebo väčšieho rozsahu, uplácanie, zatajovanie majetku, prepisovanie na príbuzných, poskytovanie nepravdivých údajov, daňové podvody, či nekalá súťaž.

Úžera je stanovanie takých úrokov, kto-ré nadmieru presahujú hodnotu pôžičky.

Morálne nedovolené sú aj podplácanie; zle vykonané práce; prehnané výdavky a plytvanie; úmyselné poškodzovanie súkromného alebo verejného majetku (vandalstvo, ale aj nedostatočne starostlivé zaobchádzanie so strojmi a zariadeniami v práci); privlastnenie si a súkromné používanie spoločného majetku nejakého podniku.

Pri porušení siedmeho Božieho prikázania sa vyžaduje náhrada alebo reštitúcia za poškodené vlastnícke práva. Z povahy vlastníctva vyplýva zásada, že ukradnutá vec volá po vlastníčkovi. Je to aj požiadavka pre odpustenie hriechov pri spovedi.

Niet odpustenia, bez vrátenia. Náhrada v sebe obsahuje dvojaký prvok: vonkajší – nápravu spôsobenej škody a vnútorný nápravu zlej vôle.

Liturgický program

Liturgický program po Syropôstnej nedeli

od 16.02. do 22.02. 2026

Pondelok 16.02.	Sv. muč. Pamfil, Porfyrios a spol. Začiatok Štyridsiatnice Prísny pôst	06:45 Veľkopôstny moleben 17:00 Kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho
Utorok 17.02.	Sv. veľkomučeník Teodor Tyrón	06:45 Veľkopôstny moleben 17:00 Kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho
Streda 18.02.	Sv. otec Lev, rímsky pápež zdržanlivosť od mäsa	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. † Milan 2. † Ladislav, Mária
Štvrtok 19.02.	Sv. apoštol Archipos	06:45 Veľkopôstny moleben 17:00 Kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho
Piatok 20.02.	Prepodobný otec Lev, katánijský biskup zdržanlivosť od mäsa posvätenie kolivy	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. † Irena 2. † Denisa, Tomáš, Tomáš 3. † Blažej
Sobota 21.02.	1. pôstna sobota - Pamiatka na div kolyvy Sv. veľkomučeník Teodor Tyron	07:00 sv. lit. (csl.) † Zuzana 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Anna, Andrej, Jozef...
Nedeľa 22.02.	1. pôstna nedeľa - ortodoxie hl. 4 Zbierka: Charita Posväcovanie ikon	07:30 sv. lit. (slov.) * Helena s rod. 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Marianna 17:00 Večiereň (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.) * Andrej

Liturgický program

Liturgický program po 1. pôstnej nedeli

od 23.02. do 01.03. 2026

Pondelok 23.02.	Sv. hieromuč. Polykarp, smyrniansky biskup	17:00 Veľkopôstna večiereň
Utorok 24.02.	Prvé a druhé nájdenie hlavy sv. Jána Krstiteľa	06:45 Veľkopôstny moleben 17:00 Veľkopôstna večiereň
Streda 25.02.	Sv. otec Taras, konštantínopolský arcibiskup zdržanlivosť od mäsa	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. † Ján 2. † Mária, Ján, Peter, Anna
Štvrtok 26.02.	Sv. Porfyrios, gazský biskup	06:45 1. čas s poklonami sv. Efréma Sýrskeho 17:00 Veľkopôstna večiereň
Piatok 27.02.	Prepodobný otec a vyznávač Prokop Dekapolita zdržanlivosť od mäsa	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. * Ružena 2. * Marta s rod.
Sobota 28.02.	2. zádušná sobota	07:00 sv. lit. (csl.) † z farnosti (hramoty) 17:00 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † z farnosti (hramoty)
Nedeľa 01.03.	2. pôstna nedeľa Prepodobná mučenica Eudokia hl. 5	07:30 sv. lit. (slov.) * Ján s rod. 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Mária 17:00 Večiereň (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.) * Alena

Prvá nedeľa Veľkého pôstu

(liturgický kalendár)

Víťazstvo pravej viery (ortodoxie) nad ikonoboreckým bludom (polovica 9. storočia) sa liturgicky oslavuje v prvú nedeľu Veľkého pôstu, ktorá podľa toho dostala aj svoje pomenovanie – Nedeľa ortodoxie.

Význačnou črtou byzantskej cirkvi je osobitné uctievanie svätých ikon ktorým, podobne ako svätým ostatkom (*moščiam*), vzdáva Kristova cirkev veľkú úctu.

Sväté ikony sa bežne uctievali vo východnej cirkvi až do čias byzantského cisára Leva III. Ten pod vplyvom dvoch biskupov z Malej Ázie zakázal uctievať si ikony a označil to za modloslužbu.

V roku 730 vydal cisársky dekrét, ktorým nariaďoval sväté ikony ničiť, páliť a ich obrancov väzniť, posielat' do vyhnanstva a aj mučiť.

Rímski pápeži písali cisárovi protestné listy a na svojich rímskych synodách odsudzovali vojnu proti ikonám.

Povolenie uctievať si sväté ikony prichádza až za panovania cisárovný Ireny v roku 784. Patriarcha Tarasios so schválením Ireny a apoštolského stolca

zvolal v roku 787 snem do Nicey. Tento snem je známy v cirkvi ako Siedmy všeobecný snem.

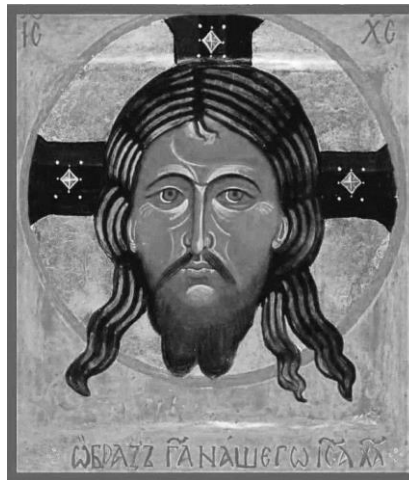
Snem v Nicei za základ pre dogmatické vysvetlenie úcty svätých ikon berie náuku sv. Jána Damaského, veľkého teológa východnej cirkvi.

Snem jasne rozlišuje medzi adoráciou (po grécky *latría*), ktorá patrí jedine Bohu, a úctou (po grécky *dulia*), ktorú vzdávame Bohorodičke, anjelom, svätým.

Úctou svätých ikon si neuctievame papier, plátno, drevo, z ktorých je ikona vyrobená, ale uctievanie si osoby, ktoré tieto ikony zobrazujú.

Na začiatku 9. storočia za cisára Leva V. prichádza nové prenasledovanie zástancov úcty svätých ikon a trvá až do roku 842. V tomto roku cisárovná Teodora povoľuje úctu svätých ikon.

Patriarcha Metod I., ktorý bol sám prenasledovaný a mučený kvôli uctievaniu svätých ikon, zvoláva do Konštantínopolu synodu, ktorá definitívne obnovuje úctu svätých ikon.

Kráľovná (príbehy pre potešenie duše)

Akási žena v otrhaných šatách chodila po dedine a prosila almužnu. Mnohí ju však urážali, iní na ňu huckali psov, aby ju odohnali. Iba starček a starenka, ktorí bývali v domci na konci dediny, ju pozvali ďalej.

„Posad' sa trochu sa zohrej,“ povedal starček.“ Starenka pripravila hrnček teplého mlieka a poriadny krajec chleba. Pritom sa pekne porozprávali a povzbudili ju.

Na druhý deň sa v dedine stala mimoriadna vec. Kráľovský posol poroznášal po domoch pozvanie do kráľovského zámku. Nečakane a prekvapujúce pozvanie vyvolalo v dedine veľký rozruch a popoludní sa všetky rodiny, vyobliekané do sviatočných šiat, hrnuli na hrad.

Uviedli ich do nádhernej hodovej siene, každého na určené miesto. Keď si všetci hostia posadali, čašníci v livjerach ich začali obsluhovať.

Hneď sa ozvali sklamaní nespokojenci a ich výkriky hnevu. Šikovní čašníci im kládli do tanierov zemiakové šupy, kamene a kúsky plesnivého chleba.

Ale starých manželov, ktorí sedeli v kútiku, obslúžili so všetkou zdvorilosťou najvyberanejšími jedlami.

Do siene nečakane prišla ženička v otrhaných šatách. Všetci zmĺkli. „Dnes,“ povedala žena, „ste našli presne to, čo ste mi darovali včera.“

Zhodila zo seba obnosené handry, pod ktorými sa skrývalo zlatom vyšívane a drahokamami posiate žiarivé rúcho. Bola to kráľovná.

Nebeská mena

Jeden boháč sa dostal do raja.

Najprv sa poprechádzal po trhu a s prekvapením zistil, že všetko sa tu predáva za veľmi nízke ceny.

Hneď vytiahol peňaženku a začal si vyberať najkrajšie veci, ktoré videl.

Keď šiel zaplatiť, podal anjelovi – predavačovi plnú hrst veľkých bankoviek.

Anjel sa usmial a povedal: „Je mi ľúto, ale tieto peniaze tu nemajú nijakú hodnotu.“

„Akože nemajú hodnotu?“ začudoval sa boháč.

„Tu platia iba peniaze, ktoré si daroval počas svojho života na zemi,“ povedal anjel.